

Les cares de la Creu de Sant Jordi

La Generalitat de Catalunya concedeix cada any, coincidint amb la diada del 23 d'abril, les Creus de Sant Jordi. Artistes, humanistes, professionals, polítics i algunes entitats han rebut aquesta distinció que enguany fa el desè aniversari.

Distingir les persones naturals o jurídiques que, per llurs mèrits, s'hagin destacat pels serveis prestats a Catalunya en la tasca de defensa de la seva identitat i de restauració de la seva personalitat o més generalment en el pla cívic i cultural".

Aquesta és la finalitat amb la qual, fa deu anys, la Generalitat de Catalunya va crear la condecoració de la Creu de Sant Jordi. El president **Jordi Pujol** és l'encarregat, cada 23 d'abril, d'atorgar els reconeixements "pels serveis prestats a Catalunya". El mecanisme de concessió de la distinció comença amb l'estudi de les nombroses propostes que des de tots els sectors de la societat civil es fan per honorar les personalitats i institucions més rellevants. En última instància, però, els qui fan els suggeriments són el mateix President o qualsevol Conseller del Govern. L'aprovació o desabonament, corresponen al conjunt del Consell Executiu.

LA DESENA EDICIO, POLEMICA

Fa pocs dies, la Generalitat féu públics els noms dels guardonats. Entre ells s'hi trobava **Marc Aureli Vila**, conegut científic i polític (fou delegat de la Generalitat en l'exili a Veneçuela) i fundador d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), de qui va ser-ne diputat al Parlament. El geògraf gracienc "declinà l'honor", tot i que la persona que el proposà al

conseller de Cultura **Joan Guitart** va ser el president del seu propi partit, **Heribert Barrera**. La raó argumentada per Vila és la seva disconformitat amb aspectes de la política nacional que practica el govern de la Generalitat com les invitacions a membres de la Família Reial Espanyola, el tema de la província única o la problemàtica de la integració de la població immigrada.

De tota manera, **Marc Aureli Vila** no és el primer que refusa la Creu de Sant Jordi. Anteriorment, alguns dels qui hi han renunciat són els escriptors **Manuel de Pedrolo** i **Joan Oliver "Pere Quart"** o el cantant **Raimon**.

D'altra banda, en el llistat de l'any 91, dels trenta-quatre mencionats, hi destaquen l'arquitecte **Oriol Bohigas**, l'abat de Montserrat **Cassia Maria Just**, el científic **Joan Oró** o els escriptors **Joan Francesc Mira**, **Joan Peruchó** i **Josep Piera**. D'entre les entitats, sobresurt el **Col·legi d'Advocats de Barcelona**.

LES LLETRES

Si hi ha un col·lectiu que, segons es desprén de la quantitat de distingits, es caracteritza per la seva tasca de reconstrucció nacional, aquest és el dels literats. Més de quaranta escriptors han merescut l'atenció del Govern, alguns d'ells Premis d'Honor de les Lletres Catalanes. Així, tenim noms tan importants com **Vicent An-**

Jordi Pujol en l'acte de lliurament de les Creus de Sant Jordi.

drés Estellés, Pere Calders, Josep Maria Llompart, Marià Manent, Miquel Martí i Pol, en "Tísner", **Josep Maria Espinàs** o l'últim escriptor del mes, **Miquel Àngel Riera**. En general, la promoció de la llengua i cultura catalanes és un dels criteris més usuals de selecció. Per aquest motiu, hi trobem una elevada quantitat d'editors, cas de **Josep Maria Casacuberta**, **Carles Barral**, o **Eliseu Climent**. Personalitats del món de la música: **Oriol Martorell**, director de la Coral Sant Jordi,

els cantautors **Lluís Llach**, **Maria del Mar Bonet** i **Marina Rossell**, o **Núria Feliu**, per posar alguns exemples. Altres artistes remarcables podrien ser l'escultor **Andreu Alfaro**, la dibuixant **Lola Anglada** o els actors **Josep Maria Flotats**, **Núria Espert** i **Pau Garsaball**.

Igualment, en el terreny de les ciències humanístiques, hi sovintegen medievals, com **Enric Bagué**, geògrafs i historiadors de la vàlua de **Miquel Batllori**, **Josep Deloncle** o **Miquel Tarradell**, lingüistes amb un

renom especial -**Antoni Badia i Margarit** o **Joan Triadó**-, filòsofs com el recentment absent **Josep Ferrater** o el basc **José Luís López Aranguren**. Finalment, també tenen un pes específic important alguns religiosos: **Pere Casaldàliga**, **Pere Ri-**

bot o **Sor Maria Gelonch** en són alguns exemples.

LES CIÈNCIES

Paral·lelament a l'abundància d'intel·lectuals i artistes, hi figura una no menyspreable llista de "cien-

tífics". Especialment remarcables són els metges, dels quals els més coneguts són l'uròleg **Antoni Puigvert**, el pediatra **Pere Calafell** o el cirurgià **Jaume Pi**. El farmacèutic **Josep Esteve** també va tenir la seva menció.

Els arquitectes també ocupen una posició privilegiada dins del conjunt, i hi observem a **Oriol Bohigas**, **Antoni de Moragas**, **Joan Bofill** o l'enginyer de camins, ports i canals **Victorià Muñoz**.

Tanmateix, si tenim en compte que una gran part dels consellers i fins i tot el president de la Generalitat provenen de la classe empresarial catalana, no és estrany que els economistes i empresaris constitueixin un altre grup força compacte.

La Creu de Sant Jordi la posseeixen els economistes **Josep Riba**, **Joan Sardà**, **Fabià Estapé** o **Joaquim Muns**. I també els empresaris **Lluís Carulla**, **Antoni Forrellad** i **Carles Ferrer Salat**, president de la CEOE. Cal esmentar que dos empresaris japonesos han rebut la condecoració com a resultat de les seves inversions i negocis amb Catalunya; es tracta de **Yutaka Kume** i de **Yoshio Maruta**.

Els mateixos judicis que serveixen per escollir les

personalitats, serveixen per a les institucions. En aquest sentit, **Omnium Cultural**, **Acció Cultural del País Valencià** o l'**Obra Cultural Balear** comparteixen distinció amb l'**Abadia de Montserrat** o l'**Escola Pia de Catalunya**, i les cobles "**La Principal de la Bisbal**" i "**Els Montgrins**" amb l'**Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears**.

Per la seva importància, són destacables l'**Ateneu Barcelonès**, l'**Orfeó Català**, la **Unió Excursionista de Catalunya** o **Edicions 62**.

I ALGUN POLÍTIC

Si bé alguns governants d'abans de la Guerra Civil han estat homenatjats, el Consell Executiu no ha volgut concedir les creus a polítics que estiguessin en aquell moment en plena activitat. Així, els representants més genuïns d'aquesta classe són **Francesc Ferreras**, president a l'exili de la Generalitat republicana, **Miquel Guinart**, diputat al Parlament l'any 1932 o **Pilar Azemar**, vídua de catalanista **Carrasco i Formiguera**.

Joan Morales

¿Creus per a tots?

La Creu de Sant Jordi ha estat atorgada a personalitats molt disperses de la vida pública i social, la qual cosa permet fer un joc de contrastos que pot sobtar per la seva teòrica incompatibilitat.

Al costat de l'ex-falangista i actual president del Col·legi de Periodistes de Catalunya, **Carles Sentís**, és difícil imaginar-se la persona de **Manuel Viusà**, històric independentista català, ex-

militar, i que com a exiliat a l'Estat francès participà activament en l'entrenament dels voluntaris de la Resistència, tant anti-nazi com anti-franquista. De la mateixa manera, és difícil posar en un mateix sac als historiadors **Jordi Carbonell** i **Fèlix Cucurull**, de pensament clarament nacionalista, amb els escriptors i membres de la Real Academia de la Lengua Espanola **Pedro Laín Entralgo**, **Fernando Lázaro**

Carreter i **Camilo José Cela**, actius defensors de la cultura castellana i de la integritat territorial de l'Estat espanyol. El més segur és que si ajuntéssim al desaparegut "**Charlie Rivel**", al també desaparegut **Xavier Cugat** i a la sempre còmica **Mari Santpere** amb l'ex-defensor del Pueblo, **Joaquín Ruíz-Giménez**, seriós i formal, el batibull que s'organitzaria seria de campionat.

I de campionat seria la

discussió que hi hauria sobre si la cultura catalana pot ser escrita també en castellà o no si reuníssim en una mateixa sala a **José Agustín Goytisolo** i **Manuel Vázquez Montalbán** amb l'ex-directora general de política Lingüística, **Aina Moll** o els catalanòfils **Til Stegmann**, alemany i **Arthur Hubert**, anglès. Ja se sap, la política de quedar bé amb tothom té aquestes coses.

J.M.

ARXIU

